

Wyrok z dnia 5 marca 1999 r.

I PKN 621/98

Przepisy art. 1 ust. 1, art. 4 i art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. Nr 19, poz. 145 ze zm.) nie są przeszkodą w wypowiedzeniu radcy prawnemu warunków pracy z zaproponowaniem innego stanowiska.

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Maria Mańkowska, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 5 marca 1999 r. sprawy z powództwa Ireny G. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "E." w W. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni z dnia 21 lipca 1998 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Powódka Irena G. wniosła o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy dokonanego przez pozwaną Spółdzielnię Mieszkaniową "E." w W.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Gdyni wyrokiem z dnia 13 maja 1998 r. [...] oddalił powództwo. Sąd ustalił, że powódka od 1 września 1993 r. była zatrudniona w pozwanej Spółdzielni na stanowisku radcy prawnego w wymiarze 1/2 etatu. Rada Nadzorcza strony pozwanej, uchwałą z dnia 16 grudnia 1997 r., wprowadziła nowe struktury organizacyjne, m.in. likwidując stanowiska radców prawnych i obsługę prawną powierzyła kancelarii prawniczej. Pismem z dnia 6 stycznia 1998 r. pozwana wypowiedziała powódce umowę o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, wskazując, że przyczyną wypowiedzenia są zmiany organizacyjne określone w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z

pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.). Sąd Rejonowy w Gdyni wyrokiem z dnia 4 lutego 1998 r. [...] uznał to wypowiedzenie za bezskuteczne z uwagi na podleganie powódki szczególnej ochronie z art. 39 KP.

Pismem z dnia 25 lutego 1998 r. pozwana wypowiedziała powódce umowę o pracę w części dotyczącej powierzenia jej obowiązków radcy prawnego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upływał w dniu 31 maja 1998 r., wskazując, że przyczyną wypowiedzenia warunków pracy są zmiany organizacyjne, tj. likwidacja stanowiska radcy prawnego. Po upływie okresu wypowiedzenia pozwana zaproponowała powódce zatrudnienie na samodzielnym stanowisku d/s członkowsko-mieszkaniowych w wymiarze 1/2 etatu. Pozostałe warunki umowy o pracę pozostawały bez zmian. Powódka nie przyjęła zaproponowanych warunków. Powódka korzysta z ochrony przed wypowiedzeniem, przewidzianej w art. 39 KP. Sąd Rejonowy uznał wypowiedzenie zmieniające za dokonane zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Zdaniem Sądu, wypowiedzenie zmieniające nie narusza art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. Nr 19, poz. 145 ze zm.), bowiem zgodnie z propozycją zawartą w tym wypowiedzeniu powódka od dnia 1 czerwca 1998 r. nie prowadziła obsługi prawnej pozwanej Spółdzielni. Sąd Rejonowy uznał, że nie ma przeszkód do zatrudnienia osoby posiadającej uprawnienia radcowskie na innym stanowisku niż stanowisko radcy prawnego.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni, wyrokiem z dnia 21 lipca 1998 r. [...] w uwzględnieniu apelacji powódki zmienił wyrok Sądu Rejonowego i przywrócił ją do pracy na dotychczasowych warunkach. Zdaniem Sądu drugiej instancji, wypowiedzenie powódce warunków pracy było niezgodne z prawem, a w szczególności z przepisami ustawy o radcach prawnych. Radcy prawnemu nie można polecić wykonywania czynności wykraczających poza zakres pomocy (obsługi) prawnej. Sąd powołał art. 1¹ pkt 1, art. 4⁵ i art. 9¹¹ pkt 4 ustawy o radcach prawnych.

Od wyroku tego kasację wniosła strona pozwana. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 1 ust. 1 i art. 9 pkt 4 ustawy radcach prawnych wskutek przyjęcia, iż pozwana poleciła powódce jako radcy prawnemu wykonywanie czynności wykraczających poza zakres pomocy prawnej oraz przez błędną wykładnię, że art. 6 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. nie ma zastosowania wobec powódki. Strona pozwana zarzuciła także naruszenie prawa procesowego przez od-

mowę wyjaśnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 KPC). W uzasadnieniu kasacji strona pozwana zarzuciła, że Sąd Wojewódzki powołuje się na nieistniejące przepisy prawa. Tymczasem przepisy ustawy o radcach prawnych (art. 1 ust. 1 i 9 ust. 4) nie miałyby do powódki zastosowania po upływie okresu wypowiedzenia, gdyż nie byłaby zatrudniona na stanowisku radcy prawnego.

Powódka wniosła o oddalenie kasacji i przyznanie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia prawa procesowego jest w gruncie rzeczy bezprzedmiotowy, gdyż stan faktyczny sprawy był w istotnych elementach niesporny. Natomiast zarzut naruszenia art. 6 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. jest o tyle przedwczesny, że przepis ten nie stanowił podstawy rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji. Zarzut naruszenia art. 1 ust. 1 i art. 9 ust. 4 (strona pozwana powołuje go jako art. 9 pkt 4) ustawy o radcach prawnych jest zasadny już z tej przyczyny, że zamiast dokonać wykładni tych przepisów, Sąd drugiej instancji powołał nieistniejące przepisy art. 1¹ pkt 1, art. 4⁵ i art. 9¹¹ pkt 4 ustawy o radcach prawnych. Należy to jednak potraktować jako naruszenie art. 328 § 2 KPC, czyli błąd we wskazaniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Z wywodów Sądu Wojewódzkiego wynika bowiem, że wykładnię odniósł do przepisów art. 1 ust. 1, art. 4 i art. 9 ust. 4 ustawy o radcach prawnych. Wykładnia tych przepisów i ich zastosowanie przez Sąd drugiej instancji były jednak nieprawidłowe. Sąd pominął przede wszystkim to, że zgodnie z art. 1 ust. 1 tej ustawy określa ona zasady wykonywania zawodu radcy prawnego. Nie dotyczy więc wykonywania innych zawodów, a przede wszystkim nie zabrania radcom prawnym wykonywania innych zawodów (zajmowania innych stanowisk), czy pracodawcom zatrudniania radców prawnych (osób wpisanych na listę radców prawnych) na innych stanowiskach, czy w innym charakterze. Dlatego też rację ma Sąd pierwszej instancji oraz strona pozwana, że przepisy ustawy o radcach prawnych nie stanowią przeszkody w dokonaniu osobie zajmującej stanowisko radcy prawnego wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy przez zaoferowanie innego stanowiska. Na takim innym stanowisku bowiem do osoby wpisanej na listę radców prawnych, po prostu nie stosowałyby się przepisy ustawy o radcach prawnych.

Wobec powyższego na podstawie art. 393¹³ § 1 i 108 § 2 KPC orzeczono jak w sentencji.

